

۱۳۶۸۶۸۷
۹۴/۹/۱۴

به نام خداوند جان آفرین

خوشه‌های پروین

بازآفرینی دانه‌های از مناظرات پروین اعتصامی

روح‌الله مهدی پور عمادی

انتشارات تیرگان

سرشناسه: مهدی پور عمرانی، روح الله
عنوان و نام پدیدآور: خوشه های پروین (باز آفرینی داستان هایی از مناظرات
پروین اعتصامی) / روح الله مهدی پور عمرانی
مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۲۶۴ ص
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۱۵۸-۹

موضوع: داستان های کوتاه فارسی - قرن ۱۴
ردیف: ۱۳۹۴ خ ۹۴۸۴/۵ PIR۸۲۲۳
بندی دیوبی: ۳/۶۲۵۸
شماره کتابت اسی ملی: ۳۲۵۴۷۲۲

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۸۸۸۱۳۰۵۶ و ۹۱۲۶۱۱۱۵۱۲

Email: tiranpub@yahoo.com / www.tirganpub.ir

خوشه های پروین

(باز آفرینی داستان هایی از مناظرات پروین اعتصامی)

مؤلف: روح الله مهدی پور عمرانی

طراح جلد: مریم میرحسینی مطلق

لیتوگرافی: صدف • چاپخانه مهارت • صحافی: مهرگان

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۵ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شماره نشر: ۳۶۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۲۴-۱۵۸-۹

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

فهرست

۷	مقدمه
۱۰	آه، آه به جرخ! می چرخم
۱۳	خون، اشکینک دارد
۱۶	باد و خاک
۱۸	طفل یتیم
۲۳	گل و خار
۲۹	مار و مور
۳۲	شیر و موش
۳۶	کوه و گاه
۳۸	روی گنج نشسته‌ام!
۴۰	مرغ زیرک
۴۳	ارزش مصرف!
۴۵	بهای جوانی
۴۷	پایه و دیوار
۵۰	کوته نظر
۵۲	باد و بروت
۵۵	کاروان چمن
۵۹	کارگاه حریر
۶۲	نغمه رفوگر
۶۵	نشان آزادگی
۶۸	مادر دور اندیش
۷۳	حقیقت و مجاز
۷۶	آتش دل

۸۰	بازی زندگی
۸۴	درد دل
۸۸	باج و تاج
۹۶	گل بی عیب!
۱۰۱	صاعقه ما ستم اغنیاست
۱۱۰	عجب جو
۱۱۷	کمان قضا
۱۲۳	آیین بینه
۱۳۰	امروز مردا
۱۳۳	مست و بیار
۱۴۲	مُرغابی و ماهی
۱۴۶	پیرزن و شاه
۱۵۵	سرود مرد خارکن
۱۶۴	همدردی
۱۶۸	ارزش زندگی
۱۷۲	تاراج روزگار
۱۷۵	روح زخمی
۱۷۸	کودکی که شاه شده بود!
۱۸۱	نالای بلبل و خنده‌ی گل!
۱۸۴	دیوانه و زنجیر
۱۹۱	سگ و گربه
۱۹۴	دل بُر و زبانی بلند
۱۹۹	آسمان زیبا، بال‌های زخمی
۲۰۳	پیرزن و دوک
۲۰۶	اشک و عقیق
۲۱۰	دیوانه و قاضی
۲۱۵	گرگی و سگی!

۲۱۹	دزد خانگی و گزارش جنگی!
۲۲۳	حقیقت، به نخی بند است!
۲۲۵	از سیر تا پیاز!
۲۲۹	درویش گنجور
۲۳۶	محاكمه
۲۴۱	فال و مورچه
۲۴۵	روی وقت
۲۴۹	گیم و گله می برم!
۲۵۳	پیش قاضی و معاینه بازی!
۲۶۰	مورچه سلطان!
۲۶۳	حرف آخر!

www.ketabonk.com

این کتاب در اصل چهارمین اثر از بازنویسی‌ها و بازآفرینی‌های من است که برای دانش‌آموزان (از کلاس سوم دبستان تا کلاس چهارم دبیرستان) نوشته‌ام.

این کتاب دارای داستان‌های کوتاهی است که همه‌ی آن‌ها از دیوان پروین اعتصامی انتخاب شده‌اند و سعی شده که از اصل آن ساده‌تر نوشته شوند. همان‌طور که می‌دانید، پروین اعتصامی یکی از شاعران بزرگ ایران است که در سال ۱۲۸۵ در تبریز به دنیا آمد. پدرش یوسف اعتصام الملک هم، سررشته‌ای در نوشتن داشت پروین اعتصامی تا همدوره‌ی نیا یوشیج و شهریار تبریزی بود، درباره چیزهایی که می‌دید و می‌شنید فکر می‌کرد و دوست داشت که آن‌ها را در ذهن خودش سبک‌سبک کند. بیرواند و به قول امروزی‌ها، بپزد. او برای این کار باید روش نوشتن یاد می‌گرفت و نوشتن را از پدرش یاد گرفت. پروین قوه تخیل بسیار نیرومندی داشت. به طور که می‌توانست با عروسکش، با کفش و جورابش، با قاشق و چنگالش، با درخت، با خشت و آجر خانه، با گربه و پرندۀ حتی با سایه‌اش حرف بزند. و حرف می‌زد. پروین برای نوشتن آن چه را که در ذهن خود داشت، از قالب شعر استفاده

کرد. زبانی که پروین برای نوشتن شعر انتخاب کرده بود، زبانی در حد وسط بود. یعنی نه خیلی قدیمی بود و نه خیلی جدید. ولی قالب‌هایی که برای نوشتن شعر انتخاب کرده بود. قالب‌هایی بودند که بیشتر شاعران گذشته از آنها استفاده می‌کردند مثل، مثنوی، مثل غزل، مثل قصیده.

برای همین است که بعضی از حرف‌های پروین - آن طور که باید - برای همه‌ی دانش‌آموزان به آسانی فهمیدنی نیست. این به خاطر واژه‌های به کار رفته در شعر نیست بلکه به خاطر آن ظرفی (قالبی) است که واژه‌ها و تخیل‌ها شاعر در آن قرار می‌گیرند. مثل این است که شما مایعی را در یک کوزه و همان مایع را در یک تنگ بلوری بریزید کدام ظرف آن مایع را روشن‌تر و زلال‌تر نشان می‌دهد؟

خوب مسلم است که ...! چرا! چون دیوارهای شفاف‌تر از دیواره کوزه‌ی سفالی دارد.

اصلاً بیایید آن مایع را در دو تنگ بلور که یکی رنگ روشن و دیگر رنگ تیره دارد، بریزید. باز هم خواهید دید که آن مایع در ظرفی که رنگ آن روشن است، زلال‌تر دیده می‌شود و در ظرفی که رنگ آن تیره است، تیره دیده می‌شود امیدوارم فرق قالب‌های شعر و واژه‌های نو و کهنه را با این مثال ساده، خوب بیان کرده باشم.

خلاصه پروین اعتصامی در دیوان شعرش نزدیک به ۱۳۰ حکایت دارد که همه را به زبان شعر (نظم) نوشته و در آن حکایت‌ها، مسأله‌های اجتماعی و تربیتی را به صورتی پندآمیز و پندآمور با خواننده‌های شعر خودش در میان گذاشته است.

در این شعرها که زمینه‌ای داستانی هم دارند، معمولاً، دو موجود زنده و

یابی جان رو در روی یکدیگر قرار می گیرند و با هم بگو - مگو می کنند. به این جور شعر یا نظم، مناظره، می گویند. یعنی دونفر چشم در چشم هم، نظرهای خودشان را درباره ی یک یا چند موضوع بیان می کنند.

این مناظره ها، نزدیک به صد سال است که چاپ شده و باز چاپ می شود و بزرگ ترها آن را می خوانند ولی تاکنون هیچکس نیامده آن مناظره ها را به زبان ساده ای برای بچه ها بنویسد.

پس کار ما، که من کرده ام این است که:

- ۱- بان آن حکایت ها را از شعر (نظم) به نثر در آورده ام.
 - ۲- حکایت ها را با صورت داستان های امروزی و با انشاء ساده تر نوشته ام تا همه ی دانش آموزان بتوانند آن ها را بخوانند. هم سرگرم شوند و تفریح کنند و هم (اگر خواستند) درس های پنهانی خوبی از آن بیاموزند.
- تا یادم نرفته بگویم که یکی از مناظره ها را به همان شکل اصلی اش در آخر کتاب حاضر آورده ام تا ببینید که من چه کار کرده ام.

دستار خوشختی و فردای بهتر شما

روح الهی پور عمرانی